

A közbenső szerződésszegésről

Egymásra mutogatás, hibáztatás, megbízói és kivitelezői érvelések a késedelmes teljesítés, kötbér tekintetében. Ugye ismerős...? Mikor és milyen mértékben mentesülhet a késedelmes vagy egyáltalán meg nem történt munkavégzés jogkövetkezmenyei alól például egy építési vállalkozó?

A szerződéses együttműködések során a legfontosabb szempont, hogy a felek elkerüljék a szerződésszegést. Mivel a szerződésszegés megszegését jelenti bármely szerződéses kötelezettség megszegése, így különösen ügyelni kell a szerződés szerű magatartás tanúsítására. Azonban a polgári jog világában fellelhető egy olyan jogintézmény is, ami egy esetleges szerződésszegő magatartás kimentésére szolgálhat. Ezt nevezzük **a közbenső szerződésszegés** jogintézményének, amely jelen cikkünk tárgyát képezi.

A fél szerződésszegést követ el, ha elmulasztja megtenni azokat az intézkedéseket vagy nyilatkozatokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a másik fél a szerződésből eredő kötelezettségeit megfelelően teljesíthesse. Az egyik felet terhelő intézkedés vagy nyilatkozat elmulasztása kizárja a másik fél olyan kötelezettségének megszegését, amelynek teljesítését az intézkedés vagy nyilatkozat elmulasztása megakadályozza.

Következésképpen a szerződésszegő fél mentesülhet a szerződésszegő magatartásának következményei alól, amennyiben szerződésszegő magatartását a másik fél elmaradt intézkedése vagy nyilatkozata okozta. Tehát közbenső szerződésszegést követett el.

A közbenső szerződésszegés általános érvényű, nemcsak egyes nevesített szerződéstípusokhoz kapcsolódhat, hanem bármilyen, akár nem nevesített szerződésnél is jelentőséghez juthat.

A közbenső szerződésszegés lényege az, hogy a szerződések egy jelentős részénél a szolgáltatás teljesítése nem (vagy nem csak) egyszeri, meghatározott időpontban bekövetkező jogi aktust jelent, hanem a teljesítés egy időben elhúzódó folyamatot feltételez. A teljesítés alatt - már azt megelőzően, hogy a teljesítés teljeskörűen végbe menne - a feleknek olyan kötelezettségeik vannak, amelyek a szerződés szerű teljesítéshez tartoznak, és amelyeket már a teljesítési idő végső lejártá előtt is megszeghetnek.

Így például vállalkozási szerződés esetén a megrendelőnek kell biztosítania a tervdokumentációt, építési engedélyt, a munkavégzésre alkalmas munkaterületet, a vállalkozónak viszont rendszerint számlát kell kiállítania ahhoz, hogy a megrendelő a vállalkozói díjat rendezhesse.

A bírói gyakorlat szerint az a tény, hogy a megrendelő az általa vállalt határidőn belül az építési engedélyes terveket és a munkaterületet nem adja át, objektív szerződésszegést jelent, mert elmulasztotta azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a vállalkozó megfelelően teljesíteni tudjon. A munkaterület átadásának késedelme, az engedélyes tervek szolgáltatásának elmulasztása az építetővel szemben a közbenső intézkedés elmulasztásának jogkövetkezmenyeit vonja

maga után. **Tehát ilyen esetben a vállalkozót a munka késedelmes teljesítéséért felelősség nem terheli.**

A törvény azt is megfogalmazza, hogy a közbenső intézkedés elmulasztása nem általában és teljeskörűen zárja ki a másik fél szerződészegését, hanem a kötelezettségének csak abban a részében, amelynek megszegése a közbenső intézkedés elmulasztásával okozati összefüggésbe hozható, vagyis amely kötelezettség teljesítését a közbenső intézkedés elmulasztása ténylegesen megakadályozza. Tehát, szükséges az ok-okozati összefüggés.

Következésképpen a jogosulti közbenső szerződészegésre való hivatkozás nem lehet formális ürügy: **csak addig és olyan mértékben tagadható meg a munkavégzés a vállalkozó részéről – és csak addig mentesül a jogkövetkezmények alól-, ameddig és amilyen mértékben a jogosulti közbenső szerződészegés valóban, ténylegesen megakadályozza, meggátolja a kivitelezőt a munkavégzésben.**